

תת"ע 8048/10/13 - מדינת ישראל נגד סטניסלב גנין

בית משפט השלום לתעבורה בעכו

תת"ע 8048-10-13 מדינת ישראל נ' סטניסלב גנין
בפני השופט אבישי קאופמן

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

סטניסלב גנין

הנאשמים

הכרעת דין

בתיק זה החלטתי לזכות את הנאשם.

לנאשם יוחסה עבירה של נהיגה ברכב בלא חגורת בטיחות. מדובר בעבירה מסוג ברירת משפט, הנאשם הגיש בקשה להישפט, כפר באשמה, וראיות הצדדים נשמעו ביום 22.7.14.

מטעם המאשימה העיד השוטר נואף גאנם, ואילו השוטר הנוסף שנכח במקום, מר אלי טורמן, לא התייצב. מטעם ההגנה העידו הנאשם עצמו וחברו מר מיכאל צ'לינקוב.

השוטר גאנם סיפר כי נכח במקום כ"שוטר בשכר" עקב עבודות שבוצעו באזור הכביש, כאשר רכבו של הנאשם הגיע בנסיעה מהירה, תוך שהוא מתעלם מאות השוטר לעצור, ונכנס לחנייה. השוטר ניגש לנאשם, אשר בשלב זה כבר שהה מחוץ ובין השניים התפתח דין ודברים אשר הוביל למעצרו של הנאשם תוך איזוקו. בהמשך הגיע למקום קצין בשם אוליאל, לנאשם נרשמו שני דוחות תנועה, האחד בגין נהיגה ברכב שרשיונו אינו תקף והשני בגין נהיגה בלא חגורה - הוא הדוח הרלוונטי לתיק דנן.

בהקשר לדוח הנוסף, זה נדון בפני במסגרת תיק 8049-10-13, שם תוקן כתב האישום, לנאשם יוחסה עבירה של אי החזקת מסמכים, והצדדים הגיעו להסדר.

הנאשם מאשר כי סרב תחילה להזדהות בפני השוטר ולהציג את רשיונותיו, וזאת מאחר והשוטר פנה אליו לראשונה כשהיה מחוץ לרכב. לטענת הנאשם, עקב חילופי הדברים ביניהם ולאחר שקיבל הוראה מהקצין לשחררו, החליט השוטר לרשום את הדוח וזאת ללא כל הצדקה:

"חניתי את האוטו, נעלתי אותו. התחלתי אני וחברי לכיון הגישה, הלכנו איזה 500 מ' מהרכב. ניגשו שני השוטרים, ביקשו רשיון ורשיון רכב. שאלתי למה מה עשיתי. בהתחלה לא רצו לענות לי בכלל, אמרו פשוט תציג רשיון ורשיון רכב. שאלתי למה, לא רצו לענות. בסופו של דבר רציתי לוותר על מיהרתי לפגישה. נתתי את רשיון הנהיגה שלי והוא אמר שאני מעוכב. ביקש רשיון רכב, שאלתי מה עשיתי. הרשיון היה ברכב, הרכב היה נעול. הוא לא רצה להגיד לי. ניגשתי, נתתי לו את הרשיון רכב. הוא אמר לי שאני מעוכב לדוחות. שאלתי על מה, מה עשיתי. הוא אמר לי במפורש אי ציות לשוטר בנתיב תעבורה. שזה לא היה. התחיל לבדוק צמיגים, פנסים, רשיון רכב הוא חיפש. הרשיון שהיה באותו רגע באוטו לא היה על שמי, היה על הבעלים הקודם של הרכב, לכן לא היה בתוקף. הצגתי בפני ביהמ"ש שהרשיון בתוקף, המירו לי על 100 ₪ קנס. נתן לי שתי דוחות, על חגורה וטסט, חיפש שם צמיגים. לא יודע למה".

גרסתו של הנאשם נתמכה בעדותו של העד מטעמו, חברו שנסע עימו ברכב:

"היינו חגורים. עברנו צומת כדי להחנות בצד השני של הכביש, עצרנו ב"טן". השוטרים באו אלינו, ביקשו רשיון וזה. זהו. יצאנו, השוטרים באו אלינו, ביקשו רשיונות שאלנו מה עשינו. רצינו ללכת, היינו צריכים ללכת. באיזה שהוא שלב פשוט שמו עליו אזיקים".

במהלך עדותו של הנאשם הוצג בפניו סרטון שצילם הנאשם תוך כדי העימות עם השוטרים. בשיחה זו לא נזכרת כלל העבירה דנן וכאשר הנאשם ביקש לדעת על מה נעצר עונה לו השוטר טורמן, יותר מפעם אחת, כי העבירות המיוחסות לו הינן אי ציות להוראות שוטר ונהיגה מסוכנת. הדברים העולים מהסרטון סותרים את תשובות השוטר בחקירתו בידי הנאשם:

ש. כששאלתי אותך על מה אתם עוצרים אותי ולמה אני צריך להציג רשיון נהיגה, הסברת לי?

ת. כן.

ש. מה שאתם אמרתם שאני עשיתי ובפועל מה שקיבלתי את הדוחות זה אותו דבר?

ת. עובדה שקיבלתי רשיון רכב וחגורת בטיחות. כן, אותו דבר.

סבורני כי דברים אלה מחזקים את גרסת הנאשם כי מלכתחילה לא יוחסה לו העבירה הרלוונטית וזו הועלתה בידי השוטרים רק בדיעבד.

מעבר לכך, הגם שגרסת הנאשם לא הייתה משכנעת לחלוטין, בכל הנוגע לעבירה שנדונה בפניי, בוודאי שאינני יכול

לקבוע כי גרסה זו הופרכה או נסתרה וביחד עם עדות עד ההגנה הנוסף, אשר עמד אף הוא באופן עקבי על הטענה כי הנאשם (כמו גם העד עצמו) היה חגור, סבורני כי הכף נוטה לטובת הנאשם ואיני יכול לקבוע כי ביצע את העבירה.

אי הופעת השוטר הנוסף:

כאמור לעיל, מטעם המאשימה נכח במקום שוטר נוסף, אשר לא התייצב לדיון. לא אזקוף את אי הופעתו של העד הנוסף לחובת המאשימה כמי שנמנעה מהבאת עד, ולא אפעיל כנגד המאשימה את החזקה לפיה יש לקבוע שהיה מעיד לטובת הנאשם. עם זאת, כאמור בהחלטה שניתנה בעת הדיון, לא ראיתי מקום לדחיית הדיון לשם הבאתו של אותו עד.

אין לשכוח כי העבירה הרלוונטית הינה מסוג ברירת משפט, אשר לצידה קנס בסך 250 ₪ בלבד. אין להקל ראש בעבירה מסוג זה, אשר מבטאת זלזול בכללי הבטיחות בכביש, הבעתי על כך דעתי לא אחת ואף הטלתי עונשים העולים בהרבה על קנס ברירת המשפט במקרה המתאים. אולם, מרגע שקבע המחוקק את העבירה כעבירה מסוג זה, גילה בכך דעתו באשר למידה הפחותה של הפגיעה באינטרס הציבורי הנובעת מעבירה זו, ובאופן נגזר מכך, את המשאבים הציבוריים שיש להקצות על מנת להתמודד איתה.

יפים בהקשר זה דבריו של בית המשפט המחוזי בירושלים:

"אי התייצבותם של שוטרים למתן עדות, כמו גם אי התייצבותו של תובע, אינה מובילה מיניה וביה לזיכוי של הנאשם, ועל בית המשפט לשקול שיקולים נוספים ובהם הפגיעה באינטרס הציבורי שהאישום יתברר לגופו, אל מול זכויותיו של הנאשם וכן האינטרס בדבר יעילות הדיון במידה וזה יידחה למועד אחר. עוד יש לבחון, מהי חומרת העבירה נשוא האישום, מידת התמשכות ההליכים בתיק, סיבת אי ההתייצבות ומידת הפגיעה בצדדים כתוצאה מדחיית הדיון. בענייננו, העבירה המיוחסת למשיב, אף שאינה קלה, אינה מצויה ברף החומרה הגבוהה בפקודת התעבורה. משכך, ועל אף שהאינטרס הציבורי בבירורה יצא נשכר, הרי שמולו עומד האינטרס הציבורי שזמנו של בית המשפט לא יושחת לריק, קל וחומר שלא על ידי מחדל מטעם נציגה של המדינה. זאת ועוד, עד למועד הדיון בערעור לא הוברר מה היתה הסיבה לאי התייצבות, ומשכך אין לי אלא להניח כי זו אינה מוצדקת. לכך יוסף, כי המשיב אינו מתגורר בירושלים, אלא ביישוב אלעד, ובא-כוחו מתגורר בחיפה. בנסיבות אלה, אין מקום להתערב בהחלטתו של בית משפט קמא שלא לדחות הדיון אלא לזכות המשיב, אף שמדובר היה בישיבת ההוכחות הראשונה בעניינו.

לא למותר לציין, כי על פי סעיף 240(ב) לחוק סדר הדין הפלילי, נאשם שהוזמן כדין לדיון בעבירה המוגדרת כעבירה קלה, רואים אותו כמודה בכל העובדות הנטענות בכתב האישום. ואמנם, שפיטתו של נאשם והרשעתו שלא בפניו, נעשים כדבר שבשגרה בבתי המשפט לתעבורה, בשים לב לחומרתן הלא גבוהה של העבירות, ולעומס הרב מנושא המוטל על כתפי השופטים. בהתייחס לכך, סבורני כי מן הדין להחיל גזירה שווה גם במקרים בהם מדובר בעבירה קלה, והתובע, או עד תביעה מרכזי, הוזמן כדין אך לא התייצב. בענייננו, לכאורה היה מן הראוי להמתין לעד זמן נוסף קודם לזיכוי המשיב בהעדר ראיות, אולם קציבת המועד נתונה ככלל לשיקול דעתה של הערכאה המבררת, האמונה על ניהול הדיון בפניה, וחזקה עליה כי היא מתחשבת בכלל השיקולים הרלוונטים בנסיבות העניין."

ע"פ 2028/10 מדינת ישראל נ' חנניה מורדוחייב:

במיוחד יפים דברים אלה לאור הגשת תיקים מרובים בידי המאשימה כ"תיקי תלת"ן" בהם נדרש שיתוף פעולה מצד בית המשפט לשם זירוז ההליכים והעמדה מהירה לדיון של נאשמים בעבירות שהוגדרו כחמורות יותר. מאחר והזמן העומד לרשותי מוגבל, קביעת דיונים חוזרים בעבירות קלות יחסית תבוא על חשבון דיונים בתיקים החמורים, ודומה כי בכך תהיה הפגיעה באינטרס הציבורי גדולה יותר.

לו הייתי מקבל את בקשת המאשימה לדחייה, דומה כי במקרה כזה מוצדק היה לפסוק הוצאות לטובת הנאשם ולעד מטעמו אשר היו נאלצים להתייצב לדיון נוסף. כאשר אני מביא בחשבון כי מדובר בעבירה מסוג ברירת משפט כאמור, מובן כי אין בכך טעם של ממש וסכום ההוצאות עשוי לעלות על סכום גזר הדין.

יוער כי פרטי העד כפי שנמסרו בכתב האישום הינם דרגתו ומספרו האישי בלבד. בנסיבות אלה, וכאשר מדובר בעד אשר פעל מטעם המאשימה ומצוי לכאורה בשליטתה, מובן כי הזימון הינו באחריותה, והעובדה כי הוא מבוצע **באמצעות** המזכירות אינו מסיר ממנה אחריות לוודא הופעתו לדיונים. ראו בהקשר זה דברי בית המשפט המחוזי בחיפה:

"דעתי היא כדעת בית משפט קמא, ובניגוד לעמדת המבקשת בפניי. החובה היא על בעל דין ועל המדינה כתובע, על אחת כמה וכמה בהליך פלילי, לוודא כי הזימון אפילו נעשה באמצעות בית המשפט, אכן הגיע לידי העדים, ליצור קשר טלפוני עם העדים מטעם התביעה ולוודא הופעתם ביום הדיון, וזאת במועד מוקדם, ובסמוך להוצאת הזימון באמצעות מזכירות בית המשפט. אין זה תפקידה של מזכירות בית המשפט ליצור קשר עם העדים ולברר אם הזימון הגיע. הבירור צריך שיעשה מטעם התובע הן דרך תיק בית המשפט, והן בדרך של יצירת קשר עם העדים".

ר"ע 38788-02-12 **מדינת ישראל נ' גאטס**.

עוד ראוי להזכיר באותו הקשר דברי בית המשפט המחוזי בבאר שבע בעפ"ת 22997-05-14 **סאלח אבו כוש נ' מדינת ישראל** לפיהם "המגמה בענייני תעבורה הינה שלא להתייחס בסלחנות למחדלים דיוניים, אלא להעדיף את המחיר האקראי של נשיאה בעונש עקב **תקלה דיונית** על פני המחיר החברתי של כרסום ביעילות האכיפה, בשים לב לכך שישנו אינטרס של חיים ומוות ביעילות האכיפה בענייני תעבורה". אם נכונים הדברים באשר להרשעת נאשמים עקב מחדל דיוני, מקל וחומר שהם נכונים בהקשר ההפוך, של החלטה העשויה להביא לזיכו, וזאת מאחר ואין מחלוקת כי עדיף לזכות עבריין מאשר להרשיע חף.

לפיכך עמדתי היא, כי בדרך כלל, ולמעט מקרים מיוחדים, הרי בעבירות מסוג ברירת משפט אין מקום לדחייה וקביעת דיון נוסף מקום שעד תביעה, שהינו שוטר, לא התייצב.

הוצאות לנאשם:

הנאשם העלה בפני דרישה להוצאות.

לאחר ששקלתי את טענות הנאשם בהקשר זה, לא מצאתי מקום לפסיקת הוצאות. כבר נקבע לא אחת כי אין די בזיכוי נאשם על מנת להצדיק פסיקת הוצאות לטובתו.

אין להתעלם מכך כי גרסתו של הנאשם בפניי לא הייתה משכנעת לחלוטין, וכי אחת הסיבות לזיכוי הייתה אי הופעת העד. אולם חשוב מכך, כפי שנפסק בע"פ 1042/13 **עובדיה קקון נ' מדינת ישראל** הדגש בעת הדיון בשאלה זו, הוא על התנהגות המאשימה ולא המשטרה. לא מצאתי כי בהתנהלות המאשימה נפלה תקלה המצדיקה פסיקת הוצאות ומחומר הראיות שבידה, בטרם נחקרו עדיה בבית המשפט ובשטרם נשמעו עדי ההגנה, דומה היה כי ניתן להרשיע את הנאשם.

סיכום של דבר:

לאור כל האמור לעיל החלטתי לזכות את הנאשם, אך לא מצאתי מקום לפסיקת הוצאות לטובתו.

מאחר והחלטתי לזכות את הנאשם, **אין עוד צורך בדיון שנקבע ליום 3.9.14 והוא מבוטל.**

ניתנה היום, ד' אב תשע"ד, 31 יולי 2014.